

Herpes Zoster ve malign hastalıklar

İnci MEVLİTOĞLU, Zeynep Olcay EKİNCİ, Hüseyin ENDOĞRU

S.Ü.T.F. Dermatoloji Anabilim Dalı, KONYA

ÖZET

Son 5 yılda Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi Dermatoloji polikliniğe başvuran herpes zosterli (HZ) hastalar malign hastalıklar yönünden araştırıldı. 213 HZ' li hastanın 12 (%5,68) sinde akciğer, karaciğer, over, mesane kanseri, skuamöz hücreli karsinom(SCC), kronik lenfositik lösemi (KLL) ve non- hodgkin lenfoma gibi malign hastalıklar saptandı. Herpes Zoster geçiren hastalarını malign hastalıklar yönünden araştırılmasının uygun olacağı ancak hastalığın, bir kanser habercisi gibi ele alınmaması gerektiği düşünüldü.

Anahtar Kelimeler: Herpes Zoster, malign hastalıklar

SUMMARY

Herpes Zoster and malignant diseases

We observed patients with Herpes Zoster for the malignant diseases who came to dermatology clinic in the last five years. Of the 213 patients, in 12 (% 5.68) we found malignant diseases such as pulmonary, hepatic, ovary, bladder cancers, squamous cell carcinoma, chronic lymphositic leukemia and non- hodgkin lymphoma. We suggest that, patients with Herpes Zoster must be searched for malignant diseases, but it doesn' t mean that Herpes Zoster is a cancer marker.

Key Words: Herpes Zoster, malignant diseases

Herpes zoster, varisella zoster virüsünün etken olduğu bir hastalıktır. Primer enfeksiyon olan su çiçeğinin seyri esnasında virüsler duyu lifleri ile ganglionlara taşınır. Burada latent halde bulunurlar ve uygun zamanda reaktif olarak herpes zosteri meydana getirirler (1,2). Latent dönemdeki virüsün denetim altında tutulmasında konağın hücre aracılığıyla gösterdiği bağışıklık yanıtları rol oynar.

Özellikle, lösemi- lenfomalı hastalar, malign hastalığı olanlar, ağır ameliyatlardan sonrası, AİDS,organ transplantasyonlular, yüksek doz steroid tedavisi alanlar gibi risk altında olan gruplar vardır (1,3-5).

Çalışmamızda, yöremizdeki zonalı hastalarda malign hastalık insidansını araştırmayı amaçladık.

GEREÇ VE YÖNTEM

1995-2000 yılları arasında Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi Dermatoloji polikliniğine HZ tanısı ile başvuran 213 hasta çalışmaya alındı. Olguların tümü

yatırılarak takip edildi. Tanı, klinik kriterlere dayanarak kondu. Tam kan, sedimentasyon, batin-pelvik ultrasonografi, tümör markerleri, lenf bezi muayenesi, akciğer grafisi gibi tetkikleri ile detaylı anamnez alınıp fizik muayeneleri yapıldı. Hastalar, lezyonları iyileştikten 6 ay sonra tekrar kontrole çağrılıp malign hastalık yönünden araştırıldılar.

BULGULAR

Son 5 yıllık sürede polikliniğimize başvuran 213 HZ' li hastanın 96' sı kadın, 117' si erkek,yaş ortalamaları 53,46+ 17,18 idi. Hastalığın en sık görüldüğü yaş grubu 55-65 yaşlarıydı. Hastaların 12 (%5,68) sinde malign hastalık saptandı. (Tablo 1)

Döküntü torakal bölgede en sıkı. 6 Hastada diabet, 2 hastada miyokard infarktüsü, 2 hastada böbrek operasyonu, 3 hastada diş operasyonu, 1 hastada siroz,1 hastada tüberküloz öyküsü vardı. 2 hasta kemoterapi alıyordu.

Haberleşme Adresi: Prof. Dr. İnci MEVLİTOĞLU, S.Ü.T.F. Dermatoloji Anabilim Dalı, KONYA

Geliş Tarihi : 06.11.2000

Yayına Kabul Tarihi : 11.01.2001

Tüm vakalarda hastalığın klinik gidişi iyiydi. Hafif veya şiddetli ağrı şikayetleri oldu.

Herpes Zoster lezyonları iyileştikten 6 ay sonra hastaların yapılan kontrollerinde 1 vakada mesane tümörü saptandı, aynı hastada motor tutulum gelişmişti.

Tablo 1. Herpes Zosterde hastalarda saptanan maligniteler.

	Sayı
Akciger	4
Karaciger	1
Over	1
Mesane	2
SCC	2
KLL	1
Non Hodgkin lenfoma	1

TARTIŞMA

Herpes Zoster, latent virusun uygun zamanlarda reaktif olarak denetimden çıkması ile oluşan bir hastalıktır. Malign hastalığı olanlar, lenfoma lösemi, AIDS, organ transplantasyonlular, yüksek doz steroid tedavisi alanlar risk altında olan gruplardır. (1,3-6).

Peturssan ve arkadaşları (7) çocuk ve adölesan 118 zonali hastayı prospektif takip etmişler ve (% 0,84) bir hastada Hodgkin lenfomaya rastlamışlardır.

Ragozzino (8) altı yıldan uzun süren takipler sonucu, çocukluk çağı ve adölesan zosterin nadiren tanı konmamış bir malignensi ile ilişkisi olduğunu bildirmiştir.

Zaha ve arkadaşları (9) tarafından 220 HZ' li hasta, HZ ile malign hastalıklar arasındaki ilişki dikkate alınarak incelenmiştir. Hastaların 23(%1,41) inde malign tümörlerle bağlantı bulmuşlar ve HZ' li hastalarda malign tümör araştırılmasının gerekli olduğunu vurgulamışlardır.

Mazur ve Schimpff (10,11) kanserli; özellikle de hematolojik ve RES kanserli hastaların Herpes Zoster bakımından artmış insidansa sahip olduklarını bildirmişlerdir.

Walton (12), 572 kemik iliği transplantasyonu geçiren çocukların 41 (%7,2) inde Herpes Zoster gözlemiş, bunların 7 (% 1,2) sinde de Herpes Zoster oftalmikus geliştiğini bildirmişlerdir. Herpes Zoster, transplantasyonu izleyen 5 ay içerisinde ortaya çıkmıştır.

Smith ve arkadaşları (13) HZ' nin başta hematolojik olmak üzere sıklıkla iç malignitelerle birlikte bulunduğunu bildirmişlerdir. Yaptıkları araştırmalarda HZ' in nadiren malignesinden önce oluştuğunu, ancak genellikle malignite takip ettiğini vurgulamışlardır ve HZ' li hastalarda artmış bir internal malignensi insidansı bulamamışlardır.

Çalışmamızda 213 HZ' li hastayı araştırdık. 11' inde malign hastalık vardı. Bu hastalardan 2' si akciğer kanseri nedeniyle kemoterapi alıyordu. Diğerleri tetkikler esnasında saptandı. Mesane kanserli bir hastamız ise HZ' den sonraki ilk 6 ay içinde kanser tanısı aldı. Bu sayı tahmin edilen malignite insidansından (% 0,27) oldukça yüksekti. (9).

Sonuç; HZ geçiren hastaların malign hastalıklar yönünden araştırılmasının uygun olacağı, genellikle HZ' in bir malignensiyi takip edebileceği, bu yüzden ayrıntılı hikaye, fizik muayene ve kan tetkikleri ile birlikte anormal bulgular varsa daha ileri tetkiklerin yapılması gerektiği ve nadir de olsa HZ' den sonra malign hastalık gelişebileceği düşünülerek takibinin gerekliliği kanaatine varıldı.

KAYNAKLAR

1. Tüzün Y, Tüzün B: Derinin Viral Hastalıkları. Dermatoloji (Ed: Tüzün Y, Kotoğyan A, Aydemir E.H, Baransu O) Nobel Tıp Kitabevi, İstanbul 1994,207
2. Wood MJ, Easterbrook PJ: Herpes Zoster. Science Press, Turgut Yayıncılık, İstanbul 1999,1-28
3. Aksungur VL: Herpes Zoster Deri Sorunlarında Basamak Basamak Tanı ve Öneriler (Ed: Aksungur VL, Acar M.A) 5G Matbaacılık Adana, 1999,240
4. Sterling JC, Kurtz JB: Viral Infections. Text book of Dermatology (Ed: Champion RH, Burton JL, Burns DA) 6th ed. Blackwell Science 1998,1015
5. Vivier A: Viral Disorders of the Skin .In Dermatology in Practice. Mosby- Wolfe London 1995, 115
6. Hanania MM, Brietstein D: Postherpetic Neuralgia: A Review. Cancer Investigation, 1997 15 (2), 165-176
7. Peturssan G, Sigurdur H, Sigurdur G: Herpes zoster in children and adolescents. Pediatr Infect Dis J, 1998; 17: 905-8
8. Ragozzino MW, Melton LJ, Kurland LT, Chu CP: Risk of cancer after herpes zoster. N Engl J Med 1982; 307: 393-7
9. Zaha M, Hayashi I, Odashiro M et all. Herpes zoster and malignancy. Masui. 1993 Sep; 42 (9) 1343-6
10. Mazur M, Dalin R: Herpes zoster at the NIH; a twenty year history. Am J Med 1978 65: 738-744
11. Schimpff S, Serpick MD, Stroller B: Varicella- zoster infections in patients with cancer. Ann Intern Med 1972, 76: 241-254
12. Walton RC, Reed KL: Herpes Zoster ophthalmicus following bone marrow transplantation in children. Bone Marrow Transplant 1999; 23 (12): 1317-20
13. Smith JB, Fenske NA: Herpes zoster and internal malignancy. South- Med J, 1995 Nov; 88(11): 1089-92